

Remissvar - Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44)

Ert diarienummer: Ku2022/01357

Region Sörmlands ställningstagande och skäl

Inledningsvis ser Region Sörmland positivt på att slutbetänkandet så konkret och operativt, och samtidigt brett, bemöter de frågeställningar som de kulturella och kreativa branscherna omfattas av. Dock finns ett sammantaget behov av att besvara och ytterligare förtydliga ett antal frågor, avseende rollfördelning, ansvarsområden och ekonomiska implikationer av de förslag som presenteras. Regionerna, liksom kommunerna, berörs i stor utsträckning, men här saknas tillräcklig analys och konsekvensbeskrivning under respektive område. Detta ser Region Sörmland som kritiskt för att slutbetänkandets innehåll ska bli användbart.

Ytterligare en övergripande kommentar på slutbetänkandet är att Region Sörmland rekommenderar en fördjupad analys och problematisering avseende geografiska skillnader och mönster. Exempelvis skulle en sådan analys kunna tydliggöra de kulturella och kreativa branschernas förekomst, bortom andel företag och sysselsatta, till att inkludera skillnader och likheter utifrån parametrar som delbranscher, storlek, omsättning samt marknad. Slutbetänkandet rymmer visserligen beskrivningar om skillnader mellan kulturella och kreativa branschers geografi. Men för att förväntningar och insatser ska träffa rätt, är det angeläget att den framtida nationella strategin för de kulturella och kreativa branscherna tar hänsyn till geografiska skillnader. Här behövs utförligare analyser menar Region Sörmland.

4. Modeller för planering av insatser

Den modell för att sortera och planera insatser i relation till insatsbehov som presenteras, ser Region Sörmland som direkt användbar för det regionala arbetet, med dessa frågor. Modellen beskriver att strategin i mindre grad fokuserar på de så kallade kombinatorerna. Enligt såväl vår erfarenhet samt studier på området, visar även företagare i senare faser av livscykel ett beroende av andra inkomstkällor och extrainkomster. I det regionala arbetet med de kulturella och kreativa branscherna, ser Region Sörmland detta som en fråga med utvecklingspotential, där såväl aktörerna som det offentliga, önskar se en förflyttning mot en lägre sårbarhet, och därmed högre självförsörjningsgrad inom ramen för aktörers/individens kärnverksamhet. Kombinatorer är dock en så pass utmärkande del av de verksamma inom dessa branscher, att Region Sörmland ställer sig frågande till den avgränsning som valts i slutbetänkandet. Önskvärt vore i stället att gruppen

inkluderas, men med någon form av avgränsning eller annan sortering. Region Sörmland hade gärna sett ett mer utförligt problematiserande, kring den valda avgränsningen. Vidare hade Region Sörmland gärna sett ett utförligare resonemang avseende ideella aktörer, under rubriken Ideella föreningars betydelse för privata företag. Detta utifrån perspektivet att dessa spelar en stor roll för barn- och ungas kulturengagemang, vilket är en del av återväxten i det kulturella ekosystemet.

7.2 Förnyelse av rådgivning, kapitalförsörjning och innovationsstöd

Region Sörmland instämmer med slutbetänkandets konstaterande, att utöver den kvalitativa rådgivningen från företagsfrämjare, som vänder sig till kulturella och kreativa branscher idag, behöver även anpassning ske i de breda företagsfrämjande systemen. Dock vill Region Sörmland betona vikten av att vidare utreda och klargöra hur denna förflyttning ska ske, samt med vilka medel.

I slutbetänkandet exemplifieras att ett möjligt sätt att undanröja hinder kopplat till att enskilda firmor inte kan ta emot statliga bidrag, skulle kunna vara att personer med enskilda firmor i stället uppmuntras till att omvandlas till aktiebolag. Här menar Region Sörmland att det är viktigt att göra såväl strukturella som enskilda konsekvensbedömningar, för att inte uppmuntra en övergång till andra organisationsformer som inte är kompatibla med de stödsystem som aktörerna är beroende av. Det behöver också finnas kunskap om fördelar respektive nackdelar med olika organisations- och företagsformer.

Ett annat alternativ är att reglerna ändras, så att enskild firma, oavsett bransch kan ta emot stöd. Frågan kräver fortsatt utredning och en heltäckande bedömning av konsekvenserna av olika alternativ.

7.3 Långsiktigt och snabbt på upphovsrättens marknad

En av målsättningarna som formuleras är att offentliga aktörer har en ökad kunskap och arbetar strategiskt kring upphovsrätt och förvärvandet av immaterialrätter samt underlättar för avtal som stärker rättighetshavares position, på upphovsrättens marknad. Kring denna punkt skulle Region Sörmland gärna se ett förtydligande av vilka offentliga aktörer som åsyftas, samt om betänkandet menar att alla regioner och kommuner ska ha denna kunskap. Frågan är angelägen, men Region Sörmland ser att det skulle innebära ett omfattande och resurskrävande åtagande från det offentligas sida.

1.2 Aktuell forskning om företagen och företagarna

Region Sörmland vill betona behovet av att denna viktiga aspekt klargjordes ytterligare, och skulle därför gärna se kompletterande undersökningar.

2.3 Digital teknikutveckling skapar ändrade förutsättningar

2.3.2 Kulturella och kreativa företag både driver och påverkas av den digitala utvecklingen

Slutbetänkandets beskrivning av att aktörer inom kulturella och kreativa branscher skulle stå i centrum för att driva på och använda den digitala utvecklingen, är en bild Region Sörmland bara delvis instämmer i.

Verksamheter inom de kulturella och kreativa branscherna har diversifierade uppfattningar, arbetssätt och förutsättningar för digitalisering. Region Sörmland ser behov av att med försiktighet generalisera när det är en så diversifierad grupp som diskuteras. Vidare utredningar behövs där olika delar av ekosystemet får ge sin bild.

4.2.1 Strukturella insatser och ökad samverkan, under ökad samverkan inom staten

Förslaget om att ett nationellt samordningskontor inom Regeringskansliet skulle kunna arbeta med att hantera initiativ likt Skapande skola, ta fram direktiv kring kultur och hälsa och kultur i vården ställer sig Region Sörmland tveksam till. Dessa frågor bör adresseras på kommunal och regional nivå. Den nationella samordningen av de kulturella och kreativa branscherna bör ha fokus på endast detta.

4.2.2 Kompetenshöjande insatser, under kompetensförstärkande utbildningsinsatser

Utöver Kulturskolan skulle Region Sörmland gärna se att även ideella föreningar tas upp, som möjlig återväxtfaktor för kreativa sektorn.

4.2.3 Finansieringsinsatser under Ökad nationell finansiering

Region Sörmland ser inte att kulturella och kreativa verksamheters utveckling ska vara ett femte strategisk område inom regional utveckling. Snarare bör utvecklingen ske inom befintliga strukturer och områden.

4.4 Kommunernas arbete

Region Sörmland är medveten om den korta utredningstiden och därmed svårigheten att föra dialog med kommunerna. De kommunala behoven och perspektiven är dock angelägna, varför fortsatt fördjupning och utredning behövs.

5.6 Konsekvenser för regioners, kommuners och Sametingets kostnader och intäkter

Region Sörmland ställer sig frågande till slutbetänkandets slutsats om att förslaget inte skulle medföra direkta konsekvenser för regioners, kommuners eller Sametingets kostnader. På denna punkt finns behov av en fördjupad konsekvensanalys. Påbörjas arbete på statlig nivå utifrån förslaget, kommer förväntningarna också att finnas på kommuner och regioner. Att leva upp till dessa förväntningar förutsätter utökade resurser. Den personella kapaciteten måste också säkerställas hos regionerna och

kommunerna. Det handlar således inte enbart om finansiella medel, utan även personella resurser.

5.8 Konsekvenser för social hållbarhet

Avsnittet skulle behöva vidareutvecklas och fördjupas (särskilt 5.8.1 och 5.8.2.) Här skulle vi gärna se vidare konsekvensanalyser.

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)
Regionstyrelsens ordförande

Jan Grönlund
Regiondirektör